

PRACOVNÍ LISTY (9-15 let)

1. Ze kterého geologického období pocházejí šelmy?

- a) z prvohor b) z druhohor **c) ze třetihor** d) ze čtvrtohor

2. Co jsou trháky a k čemu slouží?

trháky jsou speciálně přeměněné třenové zuby a slouží ke krájení masa, k jakémusi porcování. Šelma si utrhne z kořisti kus masa, nakloní hlavu na stranu, maso jí postupně klouže z tlamy ven a zároveň šelma při každém skusu čelistí doslova stříhá kus masa na menší porce.

3. Porovnejte ve vitríně. Kolikrát je lebka tygra ussurijského větší než lebka kočky domácí?

otázku můžeme v testu nechat, ale odpověď dořešíme při instalaci výstavy

4. Porovnejte stopu levharta a psa hyenového.

a) Označte křížkem otisk stopy levharta.

b) Zdůvodněte své rozhodnutí: **levhart má jako naprostá většina kočkovitých šelem zatažitelné drápy, proto na stopě drápy vidět nebudou.**

c) Jaký druh kořisti loví levhart? Kam si ukrývá svou kořist a proč tak činí?

Za potravu slouží levhartům celá řada živočichů. Nejčastěji se jeho kořisti stávají menší a střední druhy antilop a gazel, mláďata větších kopytníků, různé druhy jelenů, divoká prasata a tam, kde společně s ním žijí opice jsou i ty s oblibou zařazovány do jídelníčku. Kořist si levhart vytáhne na strom, kde je chráněna před lvy a hyenami.

d) Levhart má krásnou kožešinu se skvrnami. Jaký to má pro něj význam?
maskovací zbarvení, maskuje se tak před kořistí.

e) Napište, jak se také přezdívá levhartu.
leopard nebo pardál

5. Zamyslete se, proč ubývají počty volně žijících šelem v přírodě:

příčin je celá řada. V prvé řadě je to důsledek chování člověka, s jehož rozpínavostí ubývá vhodného prostředí pro šelmy (kácení pralesů, přeměna savany v pastviny pro dobytek, nebo na ornou půdu apod.). Šelmy se pak často pak přeorientují na lov hospodářských zvířat (dobytka), což vede k tomu, že je lidé pronásledují. Člověk šelmy také aktivně loví, především pro kožešinu. Dále loví i jejich kořist, čímž druhotně ubývá i šelem, neboť nemají co žrát.

6. Tygr patří mezi velké kočky. Pokud pro něj něco z následujícího textu neplatí, podtrhněte chybný výraz a napište správný na řádku pod textem:

„Tygr strhl buvola a hlasitě zařval. Pak odtáhl kořist do úkrytu v křoví. Usedl a začal žrát. Přitom nepřetržitě předl.“

špatně je věta - *Přitom nepřetržitě předl*. Některé velké kočky dokáží příst, ale pouze přerušovaně, ne nepřetržitě.

7. Tygr pobývá rád v blízkosti vod. Proč? Uveďte dva důvody:

Tady si nejsem úplně jistý, jaká je správná odpověď, asi bych tuto otázku vyškrtнул. Možná jednou správnou odpovědí je: **umí dobře plavat, dokáže např. ulovit krokodýla.**

8. Přečtěte si následující větu: „Smečka tygrů ležela na savaně ve stínu akácie.“

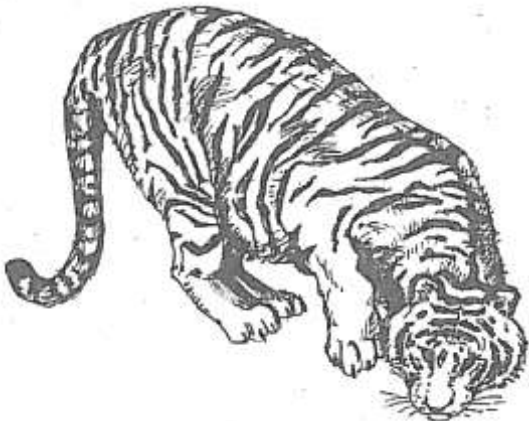
Její text neodpovídá skutečnosti. Vysvětlete proč.

tygři nežijí ve smečkách, ale samotářsky. Nevyskytují se v savanách, ale v džunglích a lesních porostech. Akácie jsou stromy rostoucí především v Africe, tygři obývají pouze Asii. V otázce stačí místo **tygrů** napsat **lvi** a celé souvětí bude správně.

9. Kterými živočichy se obvykle tygr v přírodě živí? Zakřížkujte jejich názvy.

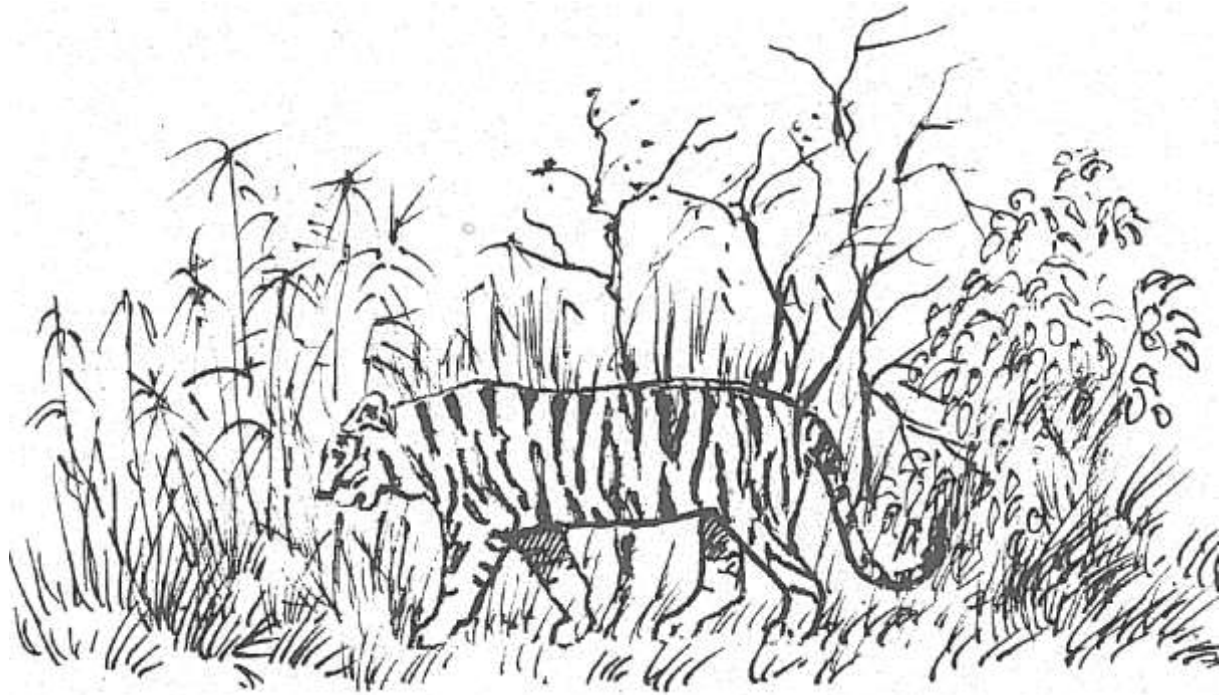
otázku jsem nepatrně pozměnil, přidal jsem slovo „obvykle“

	obojživelníci	plazi	domácí skot
	☐	☐	☒
opice	☒		☐ hmyz
jeleni	☒		
	☒	ryby	☒ ptáci
	divoká prasata		

pozn.: ptáci (hrabaví, pávi apod.). Teoreticky může tygr ulovit i obojživelníky a plazy, ale není to typická potrava, lovil by je pouze v případě velkého hladu apod.

10. Z obrázku vyvodte, jakou výhodu poskytuje tygroví příčné pruhování:

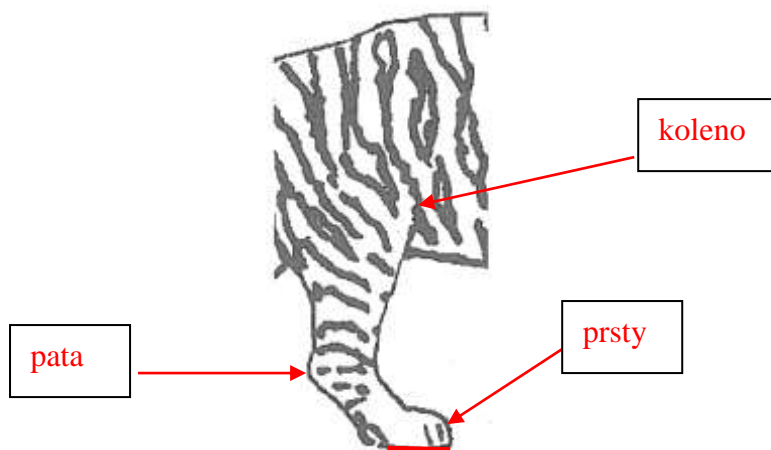

zbarvení tygra ve formě pruhů způsobí to, že tygr opticky splyne s pozadím (kmeny stromů a keřů, stébla trav atd.)

11. Tygr jako ostatní šelmy je schopen dokonalého odhadu vzdálenosti, např. při skoku na kořist. K tomu mu napomáhá postavení očí. Jak jsou oči na hlavě tygra umístěny?

oči směřují dopředu, tygr tak má tzv. binokulární vidění. To znamená, že zorné úhly obou očí se překrývají, tygr vidí „stereo“ a může velmi přesně odhadnout vzdálenost kořisti. Podobné je to u lidí, kteří mají oči také směřovány dopředu. Děti si mohou vyzkoušet, jaké by to bylo, kdyby měl tygr třeba jen jedno oko, nebo by oči směřovaly do stran, jako je tomu u ptáků. Když si zakryjeme dlaní jedno oko, je těžké odhadovat vzdálenost, pokud se navíc nehýbeme, je odhad vzdálenosti takřka nemožný. Nedoporučuji zkoušet ve výstavní síni! :-)

12. Na obrázku pravé zadní nohy označte šipkou a popište: prsty, pata, koleno

13. Gepard má mezi kočkovitými šelmami zvláštní postavení. Zakroužkuj, které tvrzení platí o gepardovi. Chybná tvrzení oprav na volné řádky. [tuto otázku jsem pozměnil u tvrzení „d“ a „e“](#)

a) Má zatažitelné drápy.

gepard jako jediná kočkovitá šelma drápy nedokáže zatáhnout

b) Loví skokem ze zálohy.

gepard kořist štvě, což je způsob lovu typický spíše pro psovité šelmy

c) Žije v Jižní Americe.

gepard žije v Africe, dříve žil i v Asii, ale tam je již pravděpodobně vyhuben

d) V zajetí se rozmnožuje jen vzácně.

.....
e) Mláďata velmi brzy odcházejí od matky a osamostatňují se.

mláďata s matkou zůstávají velmi dlouhou dobu, většinou 2-3 roky.

14. Napiš pod obrázky, která hlava patří levhartu a která gepardu.

.....levhart.....

.....gepard.....

15. Nejrychlejší predátor světa je gepard. Loví nejčastěji:

a) buvoly

b) zebry

c) gazely a impaly

16. Lvi často loví kořist větší než jsou oni sami. Uloví i 900 kg kaferského buvola?

ano – ne (Zakroužkujte.)

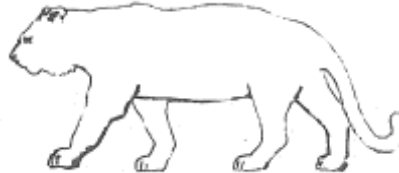
Pokud ano, jak je to možné?

ze smečky většinou loví pouze samice, teprve je-li kořist větší, např. buvoli, zapojují se do lovu i samci. Při lovu smečka spolupracuje a nadhání si kořist. Když se nějaký lev potom dostane zezadu k buvolu, udeří jej tlapou do zadních končetin, načež buvol ztratí stabilitu a svalí se na zem. Jakmile je buvol na zemi, lev jej sevře tlamou kolem hrdla a stiskne, čímž začne buvola dusit. Ostatní lvi mohou pomáhat tím, že buvola tlačí k zemi. Buvol nemůže dýchat a tak vlastně zemře udušením.

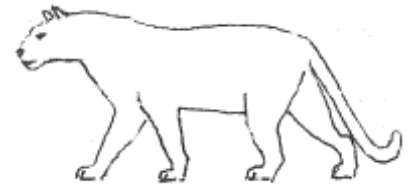
17. Dokreslete do následujících siluet zbarvení těla:

gepard

tygr

levhart

18. Které vlastnosti má gepard podobné vlkovi a které tygřovi? Spojte ty „vlčí“, a „tygří“ vlastnosti, které u geparda nalézáme, s jeho siluetou.

- štíhlé tělo
- pevná záda
- krátký a silný ocas
- šedá barva
- tupé nezatažitelné drápy
- dlouhé a štíhlé nohy
- dlouhý čenich
- dobrý čich

Př.

- kulatá hlava
- silné nohy
- pružný hřbet
- dlouhý ocas k udržení rovnováhy
- skvrnitá srst
- ostré zatažitelné drápy
- dobrý zrak

